

ESG 2023/1. – Tanulmány

Bujtár Zsolt – Ferencz Barnabás: A környezetvédelmi, társadalmi és irányítási (ESG) gondolatiság alapjai

DOI: 10.55413/545.A2300103.ESG

A fenntartható gazdasági növekedés a klímaváltozás hatására egyre nagyobb jelentőséggel bír, mind a globális gazdaság, mind a vállalkozások szintjén. A klímavédelem során fontos tényezővé vált a vállalkozások számára, hogy a szélesebb érintetti kör (stakeholderek) esetében a természeti környezet szempontjai is bekerüljenek a vállalati döntéshozatal felső szintű szempontrendszerébe. Ebben a folyamatban önkéntes jelentési kötelezettségek vállalásával az Egyesült Államok volt az úttörő, a jogi szabályozás keretrendszerében az Európai Unió vette át a vezető szerepet. A cél azonos: a vállalkozások számára a fenntartható növekedés a vállalati stratégia, és az operatív működés szerves részévé kell válnia. Addig is a legnagyobb vállalkozásoktól kezdve a kisebbek felé fontos az ESG-felkészülés megkezdése és végrehajtásának a megfelelő, hiteles dokumentálása a piaci szereplők felé.

Hivatkozott jogszabályhelyek: (EU) 2022/2464 irányelv

Címkék: ESG, stakeholderek, soft law, ESG-megfelelés, audit

1. Bevezetés

[1] Amikor Kofi Annan az ENSZ néhai főtitkára 2004-ben kiküldte levelét a világ ötvenöt vezető befektetői bankja számára,¹ joggal reménykedhetett abban, hogy a pénzügyi szféra szereplői is kiveszik majd a részüket a fenntartható, méltányos és zöld pénzügyi rendszer kialakításában. Ennek a munkának a gyümölcse lett végül a felelős befektetés elvei (Principles of Responsible Investment – PRI), amely egyben meghonosította az ESG-szempontok figyelembevételét a korábban a szigorú pénzügyi logika által dominált iparágban. Az ESG betűszó megalkotása James Gifford, a Zürichi Egyetem Fenntartható Pénzügyek és Magánvagyonkezelési Központ főmunkatársának (Senior Fellow at the Centre for Sustainable Finance and Private Wealth) és a Credit Suisse Impakt-Befektetési Tanácsadó Testület vezetőjének (Head of Impact Advisory) a nevéhez kötődik, aki ebben az időszakban a gyakornoki éveit töltötte az ENSZ-nél (United Nations Environment Programme Finance Initiative program keretében).² E kifejezés a környezeti (environmental), társadalmi (social) és társaságirányítási (governance) szavak kezdőbetűiből áll össze. A célkitűzés az volt, hogy egy befektetési lehetőséget az intézményi befektetők ne kizárólag pénzügyi szempontból vizsgáljanak, hanem a környezeti, társadalmi és társaságirányítási szempontokat is vegyék figyelembe. Kétségtől, e gondolatiság nem volt minden előzmény nélküli, elég csak a Robert Edward Freeman nevéhez köthető érintetti (stakeholder) központú megközelítésre

¹ UNEP FI: Who Cares Wins – Connecting Financial Markets to a Changing World [online] [2023. 06. 13.] https://www.unepfi.org/fileadmin/events/2004/stocks/who_cares_wins_global_compact_2004.pdf

² Wilson, E.: The United Nations free-thinkers who coined the term 'ESG' and changed the world. [online] Euromoney, 2021. október 1. [2023.06.13.]

<https://www.euromoney.com/article/294dqz2h1pqywgyb3zls/esg/the-united-nations-free-thinkers-who-coined-the-term-esg-and-changed-the-world>

gondolni a társaságirányítás területén, amely szintén ellensúlyozni kívánta a zord tőkepiaci logikát a társaságok vezetőinek a döntéshozatali stratégiájában azáltal, hogy a részvényeseken kívülálló más csoportok (például munkavállalók, helyi közösségek, érdekvédelmi szervek) érdekeit is meg kívánta jeleníteni.³ Napjainkra már elmondható, hogy az ESG-szempontú befektetések megkerülhetetlen tényezőkké váltak a nemzetközi gazdasági életben. Különösen megmutatkozik e terület jelentősége a világot fenyegető nagy kihívások tükrében, amelyek jelentős részben a korábbi, a folyamatos növekedést és a rövid távú nyereséget előtérbe helyező hagyományos befektetési szemléletmód miatt is alakulhattak ki. Az ESG-jelenségkör tudományos igényű vizsgálat eredményeinek a hazai tudományos közvélemény számára való közvetítésére minden korábbinál nagyobb szükség van, mert egyrészt a globális kihívások jelentősen kihatnak a gazdaság és a pénzügyi rendszer teljesítményére, másrészt az Európai Unióban és számos más országban jelentős jogalkotási munka zajlik e tárgykörben – amely jelentős mértékben kihathat akár a hazai jogrendszerre –, harmadrészt pedig a befektetések területén az egyik legdinamikusabban fejlődő területről van szó.

2. Globális kihívások, változó gazdaság

[2] Az emberiségnek a XXI. században eddig nem tapasztalt globális kockázatok együttesével kell megküzdenie. A folyamatos növekedés kényszere olyan pályára állította a világ gazdaságot, amelynek a fenntarthatósága egyre jobban megkérdőjeleződik. Az állandóan növekvő bevételek reményében ugyanis egyre intenzívebben élünk vissza a természeti és a társadalmi javainkkal.

[3] Napjainkra a klímaváltság hatásai mindenki számára egyértelművé és tapasztalhatóvá váltak, az időjárás eddig nem tapasztalt változékonysága és a Föld ökoszisztémájának jelentős sérülései, mint például sarkvidéki jégtakaró csökkenése és a gleccserek jelentős zsugorodása jelentős veszteséggel járnak a biodiverzitás és a környezetünk egészsége szempontjából. Ugyanakkor e káros hatások gazdaságilag sem tekinthetők elhanyagolhatónak. Például, Európában az egyre szélsőségesebbé váló időjárási körülmények miatt kialakuló árvizek 1980 és 2021 között 258 billió EUR összegű károkat okozott a kontinens népességének, addig az extrém hőhullámok és az általános felmelegedés miatt beálló aszálykárok mértéke az évszázad végére az optimista becslések szerint 9 billió EUR-ról 25 billió EUR összegre emelkedik, ha pedig a legrosszabb forgatókönyv következne be, akkor már évente 45 billió EUR kárt jelentene a mezőgazdaság részére.⁴

[4] A Föld népessége az anyagi javak egyenlőtlen eloszlása mellett növekszik. Ezen egyenlőtlenségeket a fejlett északi régiók és a kevésbé fejlett déli országok között a globális értékláncok sem tudták érdemben csökkenteni. Ha ugyanis egy járvány vagy egy helyi háború miatt a globális értékláncok megtöredeznek, akkor az globális piaci egyensúlytalanságot eredményez. E folyamatok sűrű egymás után való jelentkezése miatt az állandó bizonytalanság érzése generációs életérzéssé vált. Mindez pénzügyi bizonytalanságot is eredményez az egyre nehezebbé váló első lakás megszerzésével együtt, hiszen a válságkezelés pénzügyi támogatásainak egy része éppen az ingatlanpiacon csapódott le, tovább növelve a már így is magas ingatlanárakat világszerte. Márpedig, ha az eddig magától értetődő társadalmi mérőföldkövek – mint például az első saját lakás megszerzése fiatalok számára – elérése egyre nehezebbé válik, akkor az jelentősen megnöveli az össztársadalmi lecsúszás veszélyét.⁵ Mindez összefüggést mutat a munkaképes korú népesség aránya

³ Freeman Robert Edward: Strategic Management: A Stakeholder Approach. Pitman, Boston, 1984.

⁴ European Environment Agency: What could the summer bring? Is extreme weather the new normal? [online] 2023. 06. 14. <https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/what-could-the-summer-bring> [2023. 06. 15.]

⁵ Paz-Pardo G., Younger generations and the lost dream of home ownership [online] European Central Bank Research Bulletin no 91., 2022. január 26. [2023. 06. 15.]

fenntartásának nehézségeivel a fejlett országok társadalmaiban. A 25–59 év közötti munkaképes korúak ugyanis többet termelnek, mint amennyit fogyasztanak,⁶ az elöregedő társadalmakban azonban ezen arányok kedvezőtlen megváltozása végső soron a szociális és nyugdíjrendszerre helyez óriási nyomást. E bizonytalanság erőteljesen kihat a gyermekvállalási kedvre is, ami további népességcsökkenéshez vezet. Ezek a folyamatok pedig társadalmi nyugtalanságokat eredményeznek.

[5] Ezek a jelenségek tehát különösen megmutatják, hogy a különböző környezeti és társadalmi ártalmak a gazdasági életben is jelentős károkat okoznak, ezért is különösen fontos a gazdasági élet fenntartható és méltányos pályára állítása. Ehhez pedig elengedhetetlen a megfelelő szabályozási környezet kialakítása, amely a fenntartható gazdaságra történő átállást segíti elő.

3. Trendek az ESG-szabályozás területén

[6] Az ESG-jelenségkör az Európai Unió és más gazdaságilag kiemelkedő jelentőségű országok – mint például az Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok – jogalkotásában is megjelent – utóbbi esetében akár teljesen ellentétes irányokban. E folyamatok célja, hogy az eddigi soft-law megoldásokra és az önkéntes normakövetésre építő szabályozási rendszert a jogszabályok erejével ruházza fel az ESG befektetésekre vonatkozóan, ezzel is rendet teremtve a jelenleg kifejezetten széttagolt képet mutató szabályozási környezetben. Kiemelkedően fontos cél, hogy ne lehessen visszaélni sem a befektetők, sem pedig a társadalom bizalmával azzal, hogy csupán színlelik az ESG-befektetést valós tartalom nélkül. A közbizalom védelme különösen nagy jelentőséget nyer a mostani társadalmilag nyugtalan időszakban, mert a rosszhiszemű szereplők könnyen alááshatják a bizalmat az olyan vállalkozások irányában, akik nem pusztán extra haszonnal kecsegtető befektetési hóbortként, hanem kulcsfontosságú ügyek megoldási lehetőségeként tekintenek az ESG-befektetésekre.

[7] Az ESG-jogalkotás területén élen jár az Európai Unió. Az európai zöld megállapodás (European Green Deal) célkitűzéseinek elérése érdekében átfogó jogalkotási munka indult meg számos területen, így többek között fenntartható pénzügyek (sustainable finance) területén is. Ennek eredményeképpen az eddig is előremutatónak tekinthető nem pénzügyi befektetésekről szóló irányelvet (Az Európai Parlament és a Tanács 2014/95/EU irányelve) az idén januárban hatályba lépett Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2464 irányelve a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentéstételről fogja felváltani, amely új kiterjedt szabályokat alkot a vállalati fenntarthatósági jelentések terén a tőzsdéken jegyzett kis- és középvállalkozások szintjétől kezdve egészen a nagyvállalatok szintjéig.⁷ E jogalkotási program jelentős részét képezi továbbá az ESG-minősítési rendszerek rendeleti szintű szabályozása is,⁸ hiszen a piacon jelenleg több mint 600 különböző szervezet foglalkozik ESG-minősítéssel,⁹ ami többek között jelentős kockázatokat hordoz az összevethetőség és a hitelesség területén. Az Európai Unió ezzel szemben saját ESG minősítési szempontrendszert kíván megalkotni, amelynek alkalmazását a már fent említett (EU) 2022/2464 irányelv

<https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-research/resbull/2022/html/ecb.rb220126~4542d3cea0.en.html>

⁶ Lee R., Mason A., Cost of Aging. [online] Finance & Development 2017. március [2023. 06. 15.]

<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2017/03/pdf/lee.pdf>

⁷ European Commission: Corporate Sustainability Reporting. [online] [2023. 06. 15.]

https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en

⁸ European Commission: Sustainable Finance: Commission takes further steps to boost investment for a sustainable future [online] 2023. június 13. [2023. 06. 15.] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3192

⁹ Deloitte: ESG Ratings: do they add value? How to get prepared? [online] [2023. 06. 15.]

<https://www2.deloitte.com/ce/en/pages/about-deloitte/articles/esg-ratings-do-they-add-value.html>

kötelezővé teszi majd.

[8] Az Egyesült Királyság 2019-ben alkotta meg az első zöld finanszírozási stratégiáját (Green Finance Strategy). A 2023-as év stratégiája a zöld befektetések további mobilizációját helyezte középpontba, amelynek keretében is számos újdonság várható az ESG szabályozása területén.¹⁰ Illeszkedve a nemzetközi trendekhez, az Egyesült Királyságban is terítékre került az ESG-minősítők tevékenységének törvényi szintű szabályozása, amely jogalkotói várakozások szerint növelni fogja a minősítés eredményeinek a hitelességét és megbízhatóságát.¹¹ Fontos különbség mutatkozik az európai szabályozási koncepciótól abból a szempontból, hogy várhatóan nem egy egységes ESG értékelési rendszer kerül kialakításra, hanem engedélykötelessé kívánják tenni az ESG minősítési tevékenységet, vagyis kizárólag azok végezhetnek ilyen tevékenységet az Egyesült Királyságban, akiket az állam nyilvántartásba vett.¹² Ez tehát egy újabb fontos eleme lenne annak a szabályozási rendszernek, amelynek alapját a Companies Act 2006 (Társasági törvény), a Climate Change Act 2008 (Éghajlatváltozás törvény), a Modern Slavery Act 2015 (Modern rabszolgaság elleni törvény), a Bribery Act 2010 (Vesztegetés elleni törvény) és más, soft-law jellegű szabályok alkotnak.

[9] Kifejezetten izgalmas időszaknak nézünk elébe az Amerikai Egyesült Államokban az ESG-befektetések szabályozása területén. 2023-ra ugyanis az ESG-jelenségkör megítélése is súlyos politikai viták terepévé vált szövetségi, illetve tagállami szinten is. Az előbbi jól megmutatkozik abban, ahogy a kormányzat és szabályozó szervek zöld átállásra vonatkozó intézkedéseit a republikánus többségű Kongresszus sorozatosan az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságához küldi „normakontrollra”, hogy megakadályozzák azok életbe lépését.¹³ E politikai kötékhúzás ellenére azonban az a tőzsdefelügyeletet ellátó Securities and Exchange Commission (a továbbiakban: SEC) igyekszik kialakítani a zöld befektetések átláthatóságára vonatkozó szabályozási rendszerét, amelynek tervezetét 2022 tavaszán hozta nyilvánosságra a SEC társadalmi véleményezés céljából.¹⁴ Másrészt látható, hogy a tagállamok szintjén két tábor látszik kialakulóban: az egyik az, amelyik az ESG-szempontokat teljesen száműzné az állami vagyont kezelő befektetési szolgáltatók működéséből, ezzel szemben a másik tábor kifejezetten előírná az ESG-szempontok figyelembevételét az állami pénzalapokat kezelő befektetési szolgáltatók számára.¹⁵ Ez a fajta szembenállás magában hordozza a befektetési környezet bizonytalanra válásának a kockázatát, pedig ahogyan arra a PwC jelentése is rámutatott, maguk az ESG-befektetők kifejezetten igénylik a megfelelő

¹⁰ HM Government: Mobilising Green Investment – 2023 Green Finance Strategy [online] 2023. március [2023. 06. 15.]

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1149690/mobilising-green-investment-2023-green-finance-strategy.pdf

¹¹ HM Treasury: Future regulatory regime for Environmental, Social, and Governance (ESG) ratings providers [online] 2023. március [2023. 06. 15.]

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1147458/ESG_Ratings_Consultation_.pdf

¹² Uo.

¹³ ING: How the US is slowly catching up with Europe on ESG and climate policies [online] 2023. április 3. [2023. 06. 15.]

<https://think.ing.com/articles/esg-climate-us-eu-europe-environmental-social-governance-regulations-laws-ing/>

¹⁴ SEC: The Enhancement and Standardization of Climate-Related Disclosures for Investors. Federal Register [online] 2022. április 11. [2023. 07. 14.]

<https://www.federalregister.gov/documents/2022/04/11/2022-06342/the-enhancement-and-standardization-of-climate-related-disclosures-for-investors> A Proposed Rule by the Securities and Exchange Commission on 04/11/2022

¹⁵ Malone, Leah – Holland, Emily – Houston Carolyn: ESG Battlegrounds: How the States Are Shaping the Regulatory Landscape in the U.S. [online] Harvard Law School on Corporate Governance, 2023. március 11. [2023. 06. 15.]

<https://corpgov.law.harvard.edu/2023/03/11/esg-battlegrounds-how-the-states-are-shaping-the-regulatory-landscape-in-the-u-s/>

szabályozási környezet kialakítását.¹⁶ Úgy tűnik tehát, hogy ez a fajta politikai kötélhúzás jelentős versenyhátrányt okozhat az Egyesült Államok számára az ESG-befektetések területén.

[10] Ezek a pusztán tallózó jelleggel bemutatott változások a szabályozási környezetben jól mutatják, hogy az ESG-befektetésekkel összefüggő tevékenységekre vonatkozó normák egyre nagyobb számban a jogi szabályozás szintjére emelkednek a korábbi soft-law szintről, ez azonban nem feltétlenül annak elősegítése végett történik. A jövőben tehát akár az is elképzelhető, hogy az Egyesült Államok és az európai ESG-szabályozás között jelentős szakadék mutatkozhat, ami pedig jelentős gátját képezheti e terület globális fejlődésének.

4. ESG-befektetések növekvő pénzügyi jelentősége

[11] Az ESG-alapok pénzügyi szempontból kifejezetten dinamikusan fejlődő területnek tekinthetők. A globális pénzügyi eszközök döntő részét kezelő intézményi vagyongazdálkodók (vagy egyszerűen intézményi befektetők) által kezelt vagyon összege 2021-ben elérte a 112,3 billió USD-t,¹⁷ ebből 18,4 billió USD-t olyan pénzügyi eszközökben, amelyek az ESG-elveket követték.¹⁸ A PwC becslései szerint 2026-ra az ESG-elvek mentén működő befektetési alapok 33,9 billió USD összegben fognak vagyont kezelni.¹⁹ Emiatt is elengedhetetlen többek között, hogy a megfelelő szabályozással karöltve az intézményi befektetők egyértelműen meghatározó szerepet játszhatnak e költséges, de szükséges változások közvetítésében és annak vagyongazdálkodói oldalról történő kikényszerítésében. Ez a szerep úgy valósulhat meg, hogy az intézményi befektetők megkövetelik az általuk kezelt pénzügyi eszközök kibocsátóitól az ESG-szempontra való áttérítést, és maguk is e szempontok szerinti működnek. Azonban a pénzügyi hatékonysági szempontok még így is felülírhatják az ESG-szempontra, ha azok csak ajánlásként, és nem kötelező jogi erővel bírnak, ezért szükséges lehet olyan jogi kötőerejű törvényi szabályozásra, amely kikényszeríti a fenntartható növekedést elősegítő üzleti stratégiát és gyakorlatot egyaránt. A társadalom által a fenntartható növekedés e normáit szükséges tehát iparági ajánlásokkal támogatni, majd azok jó gyakorlatai alapján egy hatékony jogi szabályozást kialakítani. Ez a folyamat már elindult az Európai Unióban, az Egyesült Államokban pedig vita folyik az önszabályozás egységesítéséről.

[12] Larry Fink, a Blackrock Inc. első számú vezetője (amely vagyongazdálkodó cég 6 billió USD vagyon felett rendelkezik), már a 2018-ban kiküldött nyílt levelében arra hívta fel a Blackrock alapjai által megvásárolt értékpapírokat kibocsátó cégek első számú vezetőinek a figyelmét, hogy az ESG-szempontra való áttérítés nemcsak szükséges, hanem fontos a hosszú távú környezeti és társadalmi, valamint vállalatirányítási célok megvalósítása érdekében.²⁰ Szintén e terület pénzügyi jelentőségét mutatja, hogy az Egyesült Államok legjelentősebb

¹⁶ PwC: Asset and wealth management revolution 2022: Exponential expectations for ESG [online] [2023. 06. 15.] https://www.pwc.com/gx/en/industries/financial-services/asset-management/publications/asset-and-wealth-management-revolution-2022.html?WT.mc_id=CT11-PL1000-DM2-TR2-LS4-ND1-TTA9-CN_gx-fy22-xlos-esg-awm-esg-revolution-pressrelease

¹⁷ Statista.com: Value of assets under management worldwide in selected years from 2003 to 2021 (in trillion U.S. dollars) [online] [2023. 06. 15.] <https://www.statista.com/statistics/323928/global-assets-under-management>

¹⁸ PwC: ESG-focused institutional investment seen soaring 84% to US\$33.9 trillion in 2026, making up 21.5% of assets under management: PwC report [online] 2022. október 10 [2023. 06. 15.] <https://www.pwc.com/gx/en/news-room/press-releases/2022/awm-revolution-2022-report.html>

¹⁹ PwC: Asset and wealth management revolution 2022: Exponential expectations for ESG [online] [2023. 06. 15.] https://www.pwc.com/gx/en/industries/financial-services/asset-management/publications/asset-and-wealth-management-revolution-2022.html?WT.mc_id=CT11-PL1000-DM2-TR2-LS4-ND1-TTA9-CN_gx-fy22-xlos-esg-awm-esg-revolution-pressrelease

²⁰ Larry Fink: A Sense of Purpose – Larry Fink’s 2018 letter to CEOs [online] Blackrock.com [2023. 06. 15.] <https://www.blackrock.com/corporate/investor-relations/2018-larry-fink-ceo-letter>

vállalatait tömörítő Business Roundtable²¹ 2019-es nyilatkozatát – amelyben deklaráció szintjén szembe helyezkednek az addig uralkodó részvényesi érdekközpontú, rövid távú szemlélettel és kimondják valamennyi érintett (stakeholder) érdekének és a hosszú távú célok fontosságát – száznyolcvanegy nagyvállalat első számú vezetője írta alá. A hosszú távú célok nemcsak egyetlen érintetti kör, a részvényesek számára bír jelentőséggel, hanem az érintettek széles körének érdekeit is figyelembe veszi és harmonizálja ezeket az érdekeket, azzal, hogy értéket teremt a részvénytársaságok vevői számára, a munkavállalókba fekteti a tőke egy részét és fair és etikus módon kereskedik a beszállítókkal és támogatja azt a közösséget, amelyben (fenntarthatóan) működik.²²

[13] Az ESG-szabályozások azon köre, mely a felsővezetés szintjére emeli a döntéshozatal során az ESG-elvek érvényesítését, jelentős hatással bír a mikrogazdaság szintjén is az egyes jogalanyok működésére. Az ESG ilyen erős pozicionálása hosszú távú hatást ér el, hasonlóan a felelős társaságirányítás azon elveinek megvalósításához.

[14] Ez jól megfogható folyamat például a magyar jogban a zártkörű részvénytársasági formából a nyilvános részvénytársasági formává történő váltás során akkor, amikor az egyszemélyi ügyvezetésnek kötelező jelleggel át kell alakulnia a felelősségmegosztást biztosító testületi ügyvezetési formává: igazgatóság vagy igazgatótanács létrehozásával [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:282. §, 3:285. §], valamint ezzel párhuzamosan a Ptk. 3:289. § alapján kötelező jellegű felelős társaságirányítási jelentést kell a társaságnak elkészítenie. Azáltal, hogy a tőzsdén jegyzett gazdasági társaságok számára a felső vezetés szintjén önálló képviselőt biztosít, az ESG-elvek stratégiai szintű tervezésére és operatív szintű végrehajtásának felügyeletére a vállalati működés hosszú távú céljai és gyakorlatába kerül beágyazásra az ESG-elvek megvalósítása.

[15] A tőzsdén jegyzett gazdasági társaságok számára az ESG-jelentéssel együtt az ESG-szemponatok beépítése az üzleti szempontok körébe a kockázat kezelésének és a fenntartható üzleti növekedés fontos stratégiai összetevője lehet a jövőben. A világ 250 legnagyobb vállalata (Fortune 250)²³ közül 90%-uk már 2021-ben készített jelentést az ESG szempontoknak való megfelelésről, azonban ezek a jelentések még nem egységes sztenderdek alapján készültek. Ezért szükséges a nemzetközileg elfogadott auditálások alkalmazása az ESG területén is, hogy azonos elvek és módszerek alkalmazásával összehasonlíthatóvá váljanak az egyes jogalanyok ESG-teljesítményei. A legnagyobb vállalkozások elkötelezettsége az ESG-elvek gyakorlatba történő átültetésére jól mutatja, hogy az ESG mint a kockázatkezelés egyik fontos eleme már a legnagyobb vállalatok esetében a fenntartható üzleti növekedés első szintű védvonalává vált. A stratégiai tervezés és működés management az ESG-elvek végrehajtása során jól meghatározott célok mentén alakíthatja ki a belső ellenőrzés, a kockázatkezelés és a compliance ESG funkcióit. Az ESG-elvek gyakorlati megvalósítása a belső és külső auditálással válik teljessé a nagyvállalati kultúrában, amely aztán szükségszerűen vízesés jelleggel megjelenik a középvállalkozások szintjén, különösen és elsőként a nemzetközi piacokon működő, illetve a tőzsdeérett középvállalatok esetében.

5. Konklúzió

²¹ Business Roundtable: Business Roundtable Redefines the Purpose of a Corporation to Promote ‘An Economy That Serves All Americans’ [online] 2019. augusztus 19. [2023. 06. 15.] <https://www.businessroundtable.org/business-roundtable-redefines-the-purpose-of-a-corporation-to-promote-an-economy-that-serves-all-americans>

²² Otsuka, Akio: ESG Investment and Reforming the Fiduciary Duty. Ohio State Business Law Journal, 2022/1. sz., 138. o.

²³ KPMG Hungary: Kapitalizmus patikamérlegen [online] 2021. augusztus 31. [2023. 06. 15.] <https://blog.kpmg.hu/2021/08/kapitalizmus-patikamerlegen/>

[16] A fentiek jól mutatják az ESG-jelenségkör fontosságát, amely a tudományos igényű vizsgálat eredményeinek a hazai tudományos közvélemény számára való közvetítésének szükségességét minden korábbinál jobban megalapozza. Látható, hogy a globális kihívások jelentősen kihatnak a gazdaság és a pénzügyi rendszer teljesítményére. Ezzel egyidejűleg nagyléptékű jogalkotási folyamatok zajlanak e tárgykörben az Európai Unióban – amely jelentős mértékben kihat az hazai jogrendszerre. Az Egyesült Államokban kifejezetten mozgalmas időszaknak nézhetünk elébe e téren, hiszen mind az ESG-párti, mind az ESG-t ellenző politikai erők megpróbálják érvényesíteni a saját akaratukat, ami pedig káros hatással lehet a befektetői környezet integritására. Végezetül pedig elmondható, hogy a befektetések területén az egyik legdinamikusabban fejlődő területről van szó, hiszen 2026-ra 33,9 billió USD értékben kezelhetnek majd különböző eszközöket az ESG-elvek mentén. Látható, hogy a hazai gazdasági intézményrendszerben bizonyos vívmányok megjelentek – hiszen már a Budapesti Értéktőzsde is kiemelt céljaként kezeli az ESG-befektetések támogatását²⁴ –, azonban hosszú út áll még előttünk annak érdekében, hogy a hazai viszonyok között is meghonosodjon a felelős, méltányos és fenntartható befektetői politikát elősegítő ESG-szemléletmód a gazdasági életben. Ezzel pedig végső soron egy lépéssel közelebb kerülünk ahhoz, hogy az ENSZ fenntartható fejlődési céljait el tudjuk érni.

²⁴ Budapesti Értéktőzsde: BÉT ESG [online] [2023. 06. 15.]
<https://www.bet.hu/Kibocsatok/Ajanlasok-kibocsatoknak/bet-esg>